

دانشگاه علامه طباطبائی
دانشکده ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی
گروه زبان‌شناسی، آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان،
و
فرهنگ و زبان‌های باستانی

عنوان پژوهش:
فرایندهای صرفی-واجی در کردی کلهری

استاد راهنما:
دکتر گلناز مدرسی قوامی

استاد مشاور:
دکتر رضا مراد صحرایی

نگارنده:
مهدی فتاحی

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته
زبان‌شناسی همگانی

شهریور ۱۳۹۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

برگه گردآوری اطلاعات پایان نامه ها

کتابخانه مرکزی دانشگاه علامه طباطبائی

عنوان: فرایندهای صرفی-واجی در کردی کلهری	
نویسنده: مهدی فتاحی	
استاد راهنما: دکتر گلناز مدرسی قوامی	استاد مشاور: دکتر رضامراد صحرایی
استاد داور: دکتر محمد دبیرمقدم	
کتابنامه: فارسی و انگلیسی	
واژه نامه: فارسی-انگلیسی، انگلیسی-فارسی	
نوع پایان نامه: ☒ بنیادی ☐ توسعه‌ای ☐ کاربردی	
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	سال تحصیلی: ۱۳۹۰
محل تحصیل: تهران	نام دانشگاه: علامه طباطبائی
دانشکده: ادبیات فارسی و زبان‌های خارجی	
تعداد صفحات: ۲۰+۲۲۳	گروه آموزشی: زبان‌شناسی، آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان و فرهنگ و زبان‌های باستانی
کلیدواژه‌ها به زبان فارسی: فرایندهای صرفی-واجی، کردی کلهری، تکواژگونه‌ها.	
کلیدواژه‌ها به زبان انگلیسی: (morpho-phonological processes); (Kalhori Kurdish); (allomorphs).	

تقدیر و تشکر

پیش از هر چیز، از خداوند منان شاکرم که هیچ‌گاه مرا به خود وا نمی‌گذارد، و از او سپاسگزارم که مرا می‌بیند و با تمام کوتاهی‌هایم مرا پذیرفته است. به یاد دارم پیش از اینکه به عنوان دانشجوی کارشناسی ارشد، وارد دانشگاه علامه طباطبایی شوم، در وصف گروه زبان‌شناسی این دانشگاه سخن‌ها می‌گفتند. اکنون دو سال از آن زمان گذشته است. بی‌اغراق عرض می‌کنم، از این تجربه هرگز پشیمان نیستم. در طول دو سال تحصیلم در این دانشگاه، از استادانم بسیار آموختم. آن‌ها همواره اسوه علمی و اخلاقی من بودند و سوای علم، به من درس انسانیت دادند. از یکایک آن‌ها بسیار سپاسگزارم و امیدوارم کوتاهی‌ها، خطاها و کم‌کاری‌های شاگرد کوچک‌شان را عفو کنند. هرگز زحمات و تعهد علمی و اخلاقی خانم دکتر گلناز مدرسی قوامی را فراموش نخواهم کرد. ایشان ضمن متخصص بودن در زمینه فعالیت خود، در انسانیت نمونه‌اند. از استادان فرهیخته و بزرگ خود، آقای دکتر محمد دبیرمقدم، آقای دکتر کورش صفوی و خانم دکتر ویدا شقاقی، سپاسگزارم که به من درس‌ها آموختند و مرا همواره مورد لطف خود قرار دادند. از خداوند برای ایشان توفیق روزافزون مسئلت دارم. هرگز خانم دکتر مریم مشکوة را، که مرا با زبان‌شناسی آشنا کردند، از یاد نخواهم برد و خداوند را سپاس می‌گویم که در دوره کارشناسی، فرصت شاگردی چنین استادی را به من عطا کرد. از آقای دکتر رضامراد صحرایی متشکرم، که اگرچه سعادت شاگردی ایشان را آن‌چنان که می‌بایست، پیدا نکردم، اما پی‌بردن به انسانیت و بزرگی ایشان در همان تجربه کوتاه کار سختی نبود. از مادر و پدرم بی‌نهایت سپاسگزارم که همیشه پشتیبان و حامی‌ام بودند. هرگز زحمات بی‌دریغ خانم لیلا حاجیان و آقای حمیدرضا خدری، خاله و شوهرخاله‌ام، و لطف‌های ایشان را نسبت به من و خانواده‌ام فراموش نخواهم کرد و از خداوند متعال برای آن‌ها موفقیت، سعادت و کامیابی روزافزون را مسئلت دارم. هیچ‌گاه، همکلاسی‌هایم در دانشگاه علامه طباطبایی را فراموش نخواهم کرد. از ایشان سپاسگزارم که همیشه مهربان بودند. از آقای علی پیرحیاتی، دوست و همکلاسی‌ام تشکر می‌کنم که با لطف و مهربانی خود، زحمات زیادی را در تکمیل این پایان‌نامه متحمل شدند. از دوستان صمیمی‌ام، آقایان غلامرضا مهرآموز، ابراهیم رحیمی و صمد هادی به خاطر تمام مهربانی‌هایشان سپاسگزارم.

تقدیم به مادرم، پدرم و برادرانم

و تقدیم به دایه

چکیده

الف) موضوع، طرح مساله و اهداف: رساله حاضر تحقیقی است در باب فرایندهای صرفی-واجی در کردی کلهری. در هر زبان فرایندهایی وجود دارند که باعث تغییر صورت تکواژها در شرایط مختلف صرفی و آوایی می‌شوند. در این رساله سعی بر آن شده تا صورت‌های متناوب تکواژهای مختلف را یافته، و ضمن معرفی آن‌ها به عنوان تکواژگونه، فرایندهایی که باعث به وجود آمدن آن‌ها شده‌اند، به دست داده شوند. بدین ترتیب این تحقیق دو هدف عمده را دنبال می‌کند: یکی معرفی تکواژگونه‌ها در کردی کلهری و دوم دست یافتن به فرایندهایی که باعث شکل دادن آن‌ها از تکواژ اصلی شده‌اند.

ب) مبانی نظری شامل چارچوب نظری، پرسش تحقیق و فرضیه: تحقیق حاضر سعی بر آن دارد که تحلیل‌های خود را از دیدگاه واج‌شناسی زایشی به انجام برساند. در این دیدگاه، برای صورت‌های متناوب تکواژ، یک صورت زیربنایی فرض می‌شود و اعتقاد بر این است که صورت‌های متناوب از آن مشتق شده‌اند، و عمل اشتقاق توسط فرایندها صورت می‌گیرد. پرسش تحقیق این است که فرایندهای صرفی-واجی در کردی کلهری کدامند. برای پاسخ به این سوال از طبقه‌بندی پیشنهادی ینسن (۱۹۹۰) استفاده شده است. از آنجا که کار ماهیتی توصیفی دارد فرضیه خاصی دنبال نمی‌شود.

پ) روش تحقیق شامل جامعه مورد تحقیق و روش تحلیل داده‌ها: در تحقیق حاضر، محقق علاوه بر تکیه بر شم زبانی خود به عنوان گویشور کردی کلهری، پیکره صوتی ده ساعته‌ای را، که از گویشوران شهر اسلام آباد غرب به دست آمده، پس از جمع‌آوری، طبقه‌بندی و تحلیل کرده است. تحلیل داده‌ها به این شکل انجام شده که صورت‌های متناوب تکواژهای مختلف از نمونه‌ها استخراج شده و صورتی، بنا بر ملاک‌های زبان‌شناسی زایشی، به عنوان صورت زیربنایی انتخاب شده و فرایندهایی که صورت‌های متناوب از آن‌ها مشتق می‌شود، مشخص می‌گردند.

ت) یافته‌های تحقیق: پس از تحلیل داده‌ها، مشخص شد که دست کم پنج فرایند حذف، درج، همگونی، هماهنگی واکه‌ای و حرکت تکواژ در کردی کلهری فعال هستند، که در این بین فعالیت

فرایند حذف بیش از سایر فرایندها و حذف در واژه‌ها بیش از همخوان‌ها بود. فرایند حرکت تکواژ به دلایل صرفی-واجی نیز، به عنوان کم‌یاب‌ترین فرایند و مهم‌ترین یافته تحقیق، تنها به افعال پسوندی همراه با شناسه و پی‌بست ضمیری سوم شخص مفرد، محدود می‌شد.

ث) نتیجه‌گیری و پیشنهادها: در طی تحلیل داده‌ها، مشخص شد که فرایندها نسبت به نوع تکواژی که بر آن اعمال می‌شوند، حساس هستند. فرایند حذف در وندها بیشتر دیده می‌شد، در حالی که در تلاقی پی‌بست‌ها با پایه، فرایند درج محسوس‌تر به نظر می‌رسید. اگرچه در این تحقیق، پنج فرایند صرفی-واجی در کردی کلهری معرفی شد، اما به نظر می‌رسد با جمع‌آوری پیکره‌های بزرگ‌تر و تامل بیشتر در داده‌ها، بتوان نمونه‌هایی از سایر فرایندها نیز به دست آورد، و این خود آغاز راهی است به سمت مطالعه عمیق‌تر و گسترده‌تر در این زمینه. همچنین در طول تحقیق برای محقق این پرسش مطرح شد که آیا می‌توان بین گویش‌های مختلف، به ویژه زبان‌ها و گویش‌های ایرانی، ارتباطات معناداری از نظر فرایندهای صرفی-واجی یافت و تغییرات زبانی و تفاوت‌های گویش‌ها را از این منظر دید، که این خود می‌تواند انگیزه‌ای برای مطالعات گسترده‌تر و کلی‌تر باشد.

صحت اطلاعات مندرج در این فرم بر اساس محتوای پایان‌نامه و ضوابط مندرج در فرم را گواهی می‌نمایم

نام استاد راهنما:

سمت علمی:

نام دانشکده:

رئیس کتابخانه:

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
------	-------

فصل اول: کلیات

۲	۱-۱- مقدمه
۲	۲-۱- معرفی اجمالی کردی کلهری
۴	۳-۱- بیان مساله
۶	۴-۱- مطالعات پیشین
۷	۵-۱- هدف تحقیق، سوال و فرضیه
۷	۶-۱- روش تحقیق
۹	۷-۱- محدودیت‌های تحقیق
۱۰	۸-۱- اصطلاحات تخصصی طرح
۱۱	۹-۱- ساختار پژوهش

فصل دوم: پیشینه

۱۴	۱-۲- مقدمه
۱۴	۲-۲- جایگاه صرف-واجشناسی در زبان‌شناسی
۱۶	۳-۲- صرف-واجشناسی کلاسیک و زبان‌شناسی ساخت‌گرا
۱۶	۲-۳-۱- تناوب در نحله ساخت‌گرایی
۲۲	۲-۳-۲- همگونی‌های منظم در نحله ساخت‌گرایی
۲۳	۴-۲- گذار به سمت رویکردهای غیر ساخت‌گرا
۲۵	۵-۲- ملاحظات از منظر تغییرات زبانی
۲۶	۶-۲- رویکردهای پساساخت‌گرایانه
۳۲	۷-۲- پیشینه مطالعات صرفی-واجی در کردی

فصل سوم: مفاهیم نظری

- ۳-۱- مقدمه ۳۶
- ۳-۲- قواعد و بازنمایی‌ها ۳۶
- ۳-۳- مفهوم صورت زیربنایی ۳۸
- ۳-۴- معیارهای روش‌شناختی برای کشف صورت زیربنایی ۴۰
- ۳-۵- نظام مشخصه‌ای ۴۱
- ۳-۶- ترتیب در اعمال قواعد ۴۸
- ۳-۷- انواع فرایند صرفی-واجی ۴۹
- ۳-۷-۱- همگونی ۵۰
- ۳-۷-۲- ناهمگونی ۵۰
- ۳-۷-۳- درج ۵۱
- ۳-۷-۴- حذف ۵۱
- ۳-۷-۵- حذف به قرینه ۵۲
- ۳-۷-۶- قلب ۵۳
- ۳-۷-۷- هماهنگی واکه‌ای ۵۳
- ۳-۷-۸- تخفیف واکه‌ای ۵۴
- ۳-۷-۹- فرایند حرکت تکواژ ۵۵
- ۳-۸- ابزارهای صورتی قاعده‌نویسی ۵۶
- ۳-۸-۱- بازنمایی پیشنهادی چامسکی و هله (۱۹۶۸) ۵۶
- ۳-۸-۲- قاعده‌نویسی پیشنهادی چامسکی و هله (۱۹۶۸) ۵۸
- ۳-۸-۳- نمایش هجا در قاعده‌نویسی ۶۰
- ۳-۸-۴- نشانه ابرو ۶۱
- ۳-۸-۵- درج و حذف در قاعده‌نویسی ۶۱

۶۲ ارزش‌های متغیر مشخصه‌ها. ۳-۸-۶

۶۳ پیرانتز (کمانک). ۳-۸-۷

۶۴ نمایش گشتار در قاعده‌نویسی. ۳-۸-۸

فصل چهارم: تحلیل داده‌ها

۶۷ مقدمه. ۴-۱-۱

۶۹ فرایند حذف. ۴-۲-۱

۶۹ فرایند حذف در پسایندها. ۴-۲-۱

۷۰ شناسه‌ها. ۴-۲-۱-۱

۷۰ شناسه اول شخص مفرد. ۴-۲-۱-۱-۱

۷۲ شناسه دوم شخص مفرد. ۴-۲-۱-۲

۷۶ شناسه سوم شخص مفرد. ۴-۲-۱-۳

۸۱ شناسه اول شخص جمع. ۴-۲-۱-۴

۸۵ شناسه دوم شخص جمع. ۴-۲-۱-۵

۸۷ شناسه سوم شخص جمع. ۴-۲-۱-۶

۹۲ تکواژ مصدرساز. ۴-۲-۱-۲

۹۵ تکواژ گذشته‌ساز /-es/. ۴-۲-۱-۳

۹۷ پسوند مجهول‌ساز. ۴-۲-۱-۴

۱۰۱ افعال پی‌بستی. ۴-۲-۱-۵

۱۰۱ فعل پی‌بستی اول شخص مفرد. ۴-۲-۱-۵-۱

۱۰۴ فعل پی‌بستی دوم شخص مفرد. ۴-۲-۱-۵-۲

۱۰۸ فعل پی‌بستی سوم شخص مفرد. ۴-۲-۱-۵-۳

۱۱۳ فعل پی‌بستی اول شخص جمع. ۴-۲-۱-۵-۴

۱۱۵ فعل پی‌بستی دوم شخص جمع. ۴-۲-۱-۵-۵

- ۱۱۷.....۶-۵-۱-۲-۴- فعل پی‌بستی سوم شخص جمع.....
- ۱۱۹.....۶-۱-۲-۴- پی‌بست‌های ضمیری.....
- ۱۲۰.....۱-۶-۱-۲-۴- پی‌بست ضمیری اول شخص مفرد.....
- ۱۲۳.....۲-۶-۱-۲-۴- پی‌بست ضمیری دوم شخص مفرد.....
- ۱۲۵.....۳-۶-۱-۲-۴- سایر پی‌بست‌های ضمیری.....
- ۱۲۶.....۷-۱-۲-۴- پی‌بست معرفه‌ساز.....
- ۱۳۰.....۲-۲-۴- فرایند حذف در پیشایندها.....
- ۱۳۱.....۱-۲-۲-۴- پیشوند منفی‌ساز.....
- ۱۳۳.....۲-۲-۲-۴- پیشوند التزامی / امری.....
- ۱۳۶.....۳-۲-۲-۴- حروف اضافه.....
- ۱۳۶.....۱-۳-۲-۲-۴- حرف اضافه la (از).....
- ۱۳۹.....۲-۳-۲-۲-۴- حرف اضافه wa (به / با / در).....
- ۱۴۱.....۳-۲-۴- فرایند حذف در ستاک‌های فعلی.....
- ۱۴۲.....۱-۳-۲-۴- حذف واکه پایانی در ستاک‌های فعلی.....
- ۱۴۵.....۲-۳-۲-۴- حذف /h/ آغازین در افعال.....
- ۱۴۵.....۱-۲-۳-۲-۴- فعل «اجازه دادن» (هلیدن).....
- ۱۴۸.....۲-۲-۳-۲-۴- ستاک گذشته فعل «آمدن».....
- ۱۵۱.....۳-۲-۳-۲-۴- ستاک گذشته فعل «آوردن».....
- ۱۵۱.....۳-۳-۲-۴- حذف همخوان انسدادی غیرپسین واکدار آغازین در افعال.....
- ۱۵۲.....۱-۳-۳-۲-۴- حذف /d/ آغازین در افعال.....
- ۱۵۲.....۱-۱-۳-۳-۲-۴- فعل «دیدن».....
- ۱۵۵.....۲-۱-۳-۳-۲-۴- فعل «داشتن».....
- ۱۵۷.....۲-۳-۳-۲-۴- حذف /b/ آغازین فعل.....

- ۱۶۰..... فرایند همگونی ۳-۴
- ۱۶۱..... همگونی و ناهمگونی ۱-۳-۴
- ۱۶۷..... همگونی در پیشوند التزامی ۲-۳-۴
- ۱۶۹..... همگونی در صورت حال التزامی فعل «بودن» ۳-۳-۴
- ۱۷۲..... نرم‌شدگی همخوان‌های انسدادی غیرپسین واکدار آغازین در افعال ۴-۳-۴
- ۱۷۲..... فرایند همگونی /d/ آغازین در ستاک افعال ۱-۴-۳-۴
- ۱۷۶..... فرایند همگونی /b/ آغازین در ستاک افعال ۲-۴-۳-۴
- ۱۷۹..... همگونی همخوان گذشته‌ساز ۵-۳-۴
- ۱۸۱..... فرایند درج ۴-۴
- ۱۸۲..... درج در پی‌بستها ۱-۴-۴
- ۱۸۸..... درج و حذف در صفت‌های اشاره ۱-۴-۴
- ۱۹۰..... فرایند هماهنگی واکه‌ای ۵-۴
- ۱۹۱..... ستاک حال فعل «ستاندن» ۱-۵-۴
- ۱۹۲..... ستاک حال فعل «داشتن» ۲-۵-۴
- ۱۹۶..... ستاک حال فعل «شبه بودن» ۳-۵-۴
- ۱۹۷..... فرایند حرکت تکواژ ۶-۴

فصل پنجم: نتیجه‌گیری

- ۲۰۶..... مقدمه ۱-۵
- ۲۰۷..... فرایندهای مربوط به تلاقی دو واکه ۲-۵
- ۲۰۷..... تلاقی واکه‌های هم‌ارتفاع ۱-۲-۵
- ۲۱۳..... تلاقی واکه‌های غیرهم‌ارتفاع ۲-۲-۵
- ۲۱۳..... تلاقی واکه‌های افراشته‌تر با واکه‌های افتاده‌تر ۱-۲-۲-۵
- ۲۱۷..... تلاقی واکه‌های افتاده‌تر با واکه‌های افراشته‌تر ۲-۲-۲-۵

- ۳-۵- سایر فرایندها ۲۲۰
- ۴-۵- نتیجه‌گیری ۲۲۴
- ۵-۵- پیشنهاد برای تحقیقات آتی ۲۲۵
- فهرست منابع ۲۲۷
- واژه‌نامه فارسی به انگلیسی ۲۳۱
- واژه‌نامه انگلیسی به فارسی ۲۳۹

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
۲۷	۱-۲ نمونه‌ای از ترتیب اعمال قواعد در ایسلندی.....
۶۲	۱-۳ همگونی واژهٔ پسوند در ترکی.....

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۳۷	۱-۳ شمای کلی مراحل اشتقاق در انگاره آوایی زبان انگلیسی
۳۸	۲-۳ ساختار و سطوح کلی دستور
۱۹۹	۱-۴ ساختمان کلی فعل پسوندی

همخوان و واکه‌ها در IPA

THE INTERNATIONAL PHONETIC ALPHABET (revised to 2005)

CONSONANTS (PULMONIC)

© 2005 IPA

	Bilabial	Labiodental	Dental	Alveolar	Postalveolar	Retroflex	Palatal	Velar	Uvular	Pharyngeal	Glottal
Plosive	p b			t d		ʈ ɖ	c ɟ	k ɡ	q ɢ		ʔ
Nasal	m	ɱ		n		ɳ	ɲ	ŋ	ɴ		
Trill	ʙ			r					ʀ		
Tap or Flap		ⱱ		ɾ		ɽ					
Fricative	ɸ β	f v	θ ð	s z	ʃ ʒ	ʂ ʐ	ç ʝ	x ɣ	χ ʁ	ħ ʕ	h ɦ
Lateral fricative				ɬ ɮ							
Approximant		ʋ		ɹ		ɻ	j	ɰ			
Lateral approximant				l		ɭ	ʎ	ʟ			

Where symbols appear in pairs, the one to the right represents a voiced consonant. Shaded areas denote articulations judged impossible.

CONSONANTS (NON-PULMONIC)

Clicks	Voiced implosives	Ejectives
◌ ◌ ◌ ◌ ◌ ◌ ◌ ◌ ◌ ◌	ɓ Bilabial ɗ Dental/alveolar ɟ Palatal ɠ Velar ɣ Uvular	ʼ Examples: pʼ Bilabial tʼ Dental/alveolar kʼ Velar sʼ Alveolar fricative

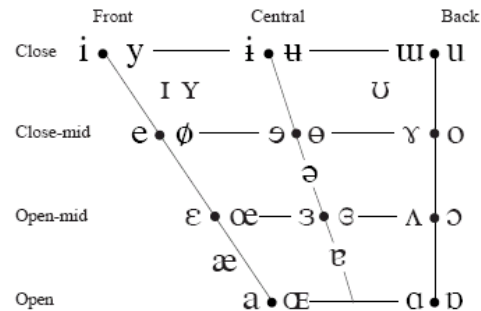
OTHER SYMBOLS

ɱ	Voiceless labial-velar fricative	ç ʝ	Alveolo-palatal fricatives
ʋ	Voiced labial-velar approximant	ɺ	Voiced alveolar lateral flap
ɰ	Voiced labial-palatal approximant	ɠ ʁ	Simultaneous ɟ and ʁ
ħ	Voiceless epiglottal fricative	Affricates and double articulations can be represented by two symbols joined by a tie bar if necessary.	
ʕ	Voiced epiglottal fricative	kp	ts
ʔ	Epiglottal plosive		

DIACRITICS Diacritics may be placed above a symbol with a descender, e.g. ɪ̯

◌ ◌	Voiceless	◌ ◌	Breathy voiced	◌ ◌	Dental	◌ ◌
◌ ◌	Voiced	◌ ◌	Creaky voiced	◌ ◌	Apical	◌ ◌
◌ ◌	Aspirated	◌ ◌	Linguolabial	◌ ◌	Laminal	◌ ◌
◌ ◌	More rounded	◌ ◌	Labialized	◌ ◌	Nasalized	◌ ◌
◌ ◌	Less rounded	◌ ◌	Palatalized	◌ ◌	Nasal release	◌ ◌
◌ ◌	Advanced	◌ ◌	Velarized	◌ ◌	Lateral release	◌ ◌
◌ ◌	Retracted	◌ ◌	Pharyngealized	◌ ◌	No audible release	◌ ◌
◌ ◌	Centralized	◌ ◌	Velarized or pharyngealized	◌		
◌ ◌	Mid-centralized	◌ ◌	Raised	◌	(ɹ = voiced alveolar fricative)	
◌ ◌	Syllabic	◌ ◌	Lowered	◌	(β = voiced bilabial approximant)	
◌ ◌	Non-syllabic	◌ ◌	Advanced Tongue Root	◌		
◌ ◌	Rhoticity	◌ ◌	Retracted Tongue Root	◌		

VOWELS

Where symbols appear in pairs, the one to the right represents a rounded vowel.

SUPRASEGMENTALS

ˈ	Primary stress
ˌ	Secondary stress
ˈ	Long e: foun ^h ˈtɪʃən
ː	Half-long eː
˚	Extra-short ɛ̚
ˌ	Minor (foot) group
ˌ	Major (intonation) group
·	Syllable break ri.ækt
◌	Linking (absence of a break)

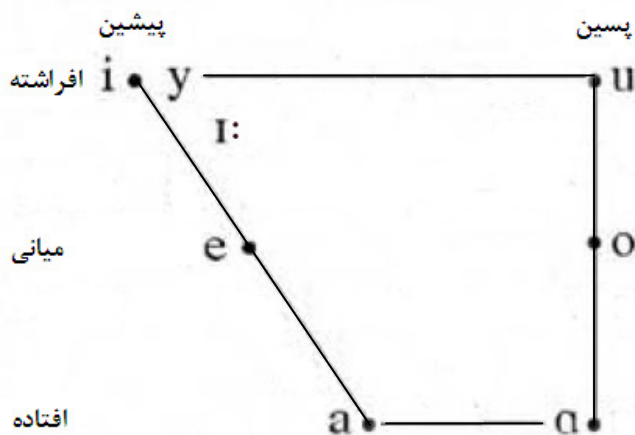
TONES AND WORD ACCENTS

◌ ◌	Extra high	◌ ◌	Rising
◌ ◌	High	◌ ◌	Falling
◌ ◌	Mid	◌ ◌	High rising
◌ ◌	Low	◌ ◌	Low rising
◌ ◌	Extra low	◌ ◌	Rising-falling
◌ ◌	Downstep	↗	Global rise
◌ ◌	Upstep	↘	Global fall

همخوان‌ها و واکه‌ها در کردی کلهری

چاکنایی	ملازی	نرم‌کامی	کامی		لثوی کامی	لثوی		دندانی	لبی دندانی	دولبی		
			سخت	نرم			ملازی‌شده			نرم‌کامی	کامی	
ʔ	G	k, g						t, d		p, b		انسدادی‌ها
					tʃ, dʒ							انسدادی-سایشی‌ها
h		x			ʃ, ʒ			s, z	f, (v)			سایشی‌ها
		ŋ				n				m		خیشومی‌ها
						l	ɫ					کناری‌ها
						r						زنجشی
						r						لرزشی
			j	ɟ						w	ɥ	غلت‌ها

- علامت () نشان‌دهندهٔ این است که همخوان مورد نظر به ندرت دیده شده است.
- خانه‌هایی که به دو نیم تقسیم شده‌اند، فقط برای خانه‌های مشابه آن ستون قابل تعریف است. مثلاً در ستون اول که به آواهای دولبی اختصاص دارد، تقسیم کامی/نرم‌کامی، در آن ستون، تنها برای خانهٔ غلت‌ها معنی‌دار است.
- هر جا که همخوان‌ها به صورت دوتایی آمده و بین آن‌ها ویرگول ظاهر شده است، همخوان سمت چپ بی‌واکه، و همخوان سمت راست واگذار است.
- در تلفظ واژه‌هایی که با واکه شروع می‌شوند، همانند زبان فارسی، پیش از واکه یک همخوان انسدادی چاکنایی می‌تواند وجود داشته باشد، که در واج‌نویسی لحاظ نشده است.

هرجا که نمادها دوتایی ظاهر شده‌اند، نماد سمت راست نشان‌دهندهٔ واکهٔ گرد است.

فهرست اختصارات

در نمونه‌هایی که در فصل‌های چهارم و پنجم آمده، مشخصات تکواژها زیر هر تکواژ آورده شده است. در این مشخصات، از فهرست اختصارات زیر استفاده شده است. معنای تکواژها نیز به صورت ایرانیک مشخص شده تا با اختصارهای زیر خلط نشوند.

ال = التزامی

ا = اول شخص

ام = امری

پس = پسوند

پش = پیش‌بست

پی = پی‌بست

ج = جمع

ح = حال

د = دوم شخص

س = سوم شخص

ش = شناسه

ض = ضمیر

ع = عنصر

گ = گذشته

م = مفرد

مج = مجهول

مص = مصدرساز

مع = معرفه

مف = منفی‌ساز

می = میانجی

نک = نکره‌ساز

فصل اول

کلیّات

فصل حاضر مقدمه‌ای است برای بحث‌های مهم‌تر. در این فصل نگاهی کلی خواهیم داشت به آنچه که قرار است در این تحقیق گفته شود. عنوان رساله «فرایندهای صرفی-واجی در کردی کلهری» است. نیاز است که پیش از آغاز هر چیز نگاهی کوتاه داشته باشیم به کردی کلهری، و جایگاه آن را در میان سایر گویش‌های کردی بررسی کنیم و حتی از قلمرو جغرافیایی گویشوران آن سخن به میان بیاوریم. همچنین به نظر می‌رسد باید قدری از صرف-واج‌شناسی^۱ در دستور زایشی و از هدف آن سخن بگوییم. باید از فرایند^۲ صحبت کنیم و برای ملموس‌تر کردن این مفاهیم از مثال‌های آشنا کمک بگیریم. در ادامه به کارهای پیشین در این حوزه اشاره خواهیم کرد و از محدودیت‌های تحقیق سخن خواهیم گفت. در بخش‌های پایانی برخی از اصطلاحات تخصصی تعریف خواهد شد و در آخر ساختار کلی پژوهش، یعنی طبقه‌بندی کلی رساله، مطرح می‌شود.

۲-۱- معرفی اجمالی کردی کلهری

زبان کردی یکی از زبان‌های ایرانی است و به گویش‌های مختلفی تقسیم می‌شوند، البته اگر بتوان نام گویش را برای این تقسیم‌بندی‌ها صحیح دانست. محققانی چون ایزدی (۱۹۹۲)، حسن‌پور (۱۹۸۹)، مکنزی^۳ (۱۹۶۲)، و نیز^۴ (۱۹۷۶) به هنگام سخن گفتن از کردی، آن را در قالب چهار گروه شمالی، مرکزی، جنوبی و اورامی مطرح می‌کنند. البته در این میان مکنزی (۱۹۶۲) معتقد است که اورامی را نمی‌توان در ذیل گروه کردی قرار داد. اما همه در قائل شدن به سه گروه اصلی شمالی، مرکزی و جنوبی توافق نظر دارند. البته به نظر می‌رسد اطلاق اصطلاح «گویش» برای این دسته‌ها، قدری ناصحیح به نظر رسد، چرا که عموماً در میان این گروه‌ها فهم متقابل، آنچنان که بتوان آن‌ها را

^۱ morpho-phonology

^۲ process

^۳ D. N. Mackenzie

^۴ J. Nebez